Suomen Ammattikalastajaliitto SAKL ry
Finlands Yrkesfiskarförbund FYFF rf

www.sakl.fi
sakl@sakl.fi

Lapinjärvi 10.6.2025

Eduskunta
Maa- ja metsätalousvaliokunta

Viite E 46 /2025 Vp.

Lausunto: Valtioneuvoston selvitys: ICES:n tieteelliset neuvot vuoden 2026 kalastusmahdollisuuksista Itämerellä

Suomen Ammattikalastajaliitto (SAKL) toteaa lausuntonaan seuraavaa.

Yleistä

SAKL toteaa, että kanta-arvioiden laadun kehittämiseen ja parantamiseen on kiinnitettävä erityistä huomiota. Elinkeinon toimintaedellytykset perustuvat tähän. **Kalakanta-arviointi laahaa usein ajallisesti jäljessä ja ei siten vastaa kulloistakin tilannetta merellä**. Kiintiösuosituksissa ja myös kiintiöiden asettamisessa kiinnitetään kestävyyden osalta huomiota ainoastaan biologisiin tekijöihin, kun taas kalastuselinkeinon taloudellinen ja sosiaalinen kestävyys jäävät kokonaan huomioimatta.

Kanta

Liitto tukee valtioneuvoston esitystä Suomen peruskannaksi alla olevin huomautuksin ja painotuksin. Kanta-arvioiden osalta toteamme erityisesti:

<u>Pääaltaan ja Pohjanlahden lohi</u>

Suomen kannan lähtökohtana Pohjanlahden (ICES osa-alueet 29N, 30 ja 31) kalastuksen lohisaaliille (kaupallisen ja vapaa-ajankalastuksen) on ICESin esittämä 30 000 lohta. Suomen lohikiintiö tulee mahdollisimman täysimääräisesti suunnata kaupallisten kalastajien käyttöön koska kaupallinen kalastus on vapaa-ajankalastukseen verrattuna hyvin tiukasti säädelty ja valvottu.

Lohi on Suomen Pohjanlahden rannikkokalastuksen kulmakivi. Suomi varmisti vuosina 2022 ja 2023 kaupallisen kalastuksen lohikiintiön säilymisen kiintiövaihdoin. Tämä on rannikkokalastukselle hyvin tärkeää jatkossakin. Tämä on mahdollista seuraamalla ICESin neuvonantoa ja sillä, että muut jäsenmaat sitoutuvat siirtämään kiintiönsä <u>vastikkeetta</u> Suomelle/Ruotsille.

Säätely- ja valvontatoimia on myös kohdistettava muuhun kuin jo tiukasti säädeltyyn ja valvottuun kaupalliseen lohen kalastukseen, jottei vapaa-ajankalastuksen loheen kohdistuva paine entisestään kasva ja vähennä jatkossa kaupallisen kalastuksen kiintiötä.

ICES käyttää kanta-arvioissaan varovaisuusperiaatetta, joten kiintiöiden koskevassa poliittisessa päätöksenteossa ei ole syytä tai tarvetta soveltaa kyseistä periaatetta toistamiseen.

Valtioneuvosto hyväksyi 22.5.2025 kesken kalastuskauden rajuja rajoituksia lohen kaupalliseen kalastukseen, vaikka kaupallinen kalastus on jo aikaisemmin pitkään saanut kantaa osansa lohen kalastukseen suunnatuista rajoitustoimista.

Päällekkäisiä ja moninkertaisia säätelyjärjestelmiä on lohen kalastuksessa tällä hetkellä monia; EU:n asettama kokonaiskiintiö, EU:n päättämät kalastusrajoitukset (pääosin pääaltaan puolella), kalastajakohtaiset kiintiöt, kansallinen aika- ja pyydyssäätely, rajoitukset kalastajakohtaisen kiintiön käytöstä (25 prosentin sääntö), sekä raportointiin ja valvontaan liittyvät tiukat säädökset ja käytännön toimet.

Suomenlahden lohi

Myös Suomenlahdella lohi toimii rannikkokalastuksen keskeisenä saalislajina. Lohikiintiön (EU) tulee vähintään olla 10 480 lohta ICESin neuvonannon mukaisesti.

Pohjanlahden silakka

Pohjanlahden silakkakanta on taloudellisesti Suomen kalatalouden tärkein kalakanta. Pohjanlahden silakkakannan kiintiö on viime vuosina vaihdellut voimakkaasti, osittain myös vajavaisen neuvonannon takia, mikä on vaikeuttanut kalastuksen harjoittamista ja suunnittelemista sekä aiheuttanut taloudellisia menetyksiä.

Liitto katsoo. että kiintiö tulee asettaa ICECin suosittaman vaihteluvälin puitteissa (55 869–62684 tonnia).

Suomenlahden, Saaristomeren ja Itämeren pääaltaan silakka (Keskinen silakka)

Silakkakannan tila kiintiöalueen pohjoisissa osissa on todettu olevan huomattavasti parempi kuin alueen eteläosissa (silakan osakantojen erilaisesta tilanteesta johtuen). Kiintiöalue on hyvin laaja ja pohjoisosien kalastus kärsii suuresti eteläisen Itämeren heikommasta tilanteesta. ICES toteaa myös neuvonannossaan tämän kalastajien tiedossa jo pitkään olleen tilanteen.

Keskisen silakan tilanne näyttäisi nyt menevän selkeästi parempaan suuntaan kuten kalastajat ovat jo aikaisemmin todenneet. Keskisen silakan kiintiön tulisi olla ICESin antaman neuvonannon vaihteluvälin puitteissa (120 378–157 996 tonnia).

Kilohaili

Myös kilohailikanta on vahvistunut. Liitto katsoo. että kiintiö tulee asettaa ICESin suosittaman vaihteluvälin puitteissa (176 056–230 518 tonnia).

Itäinen turska

Turskakanta on huonossa tilassa monesta syystä. Ilmastonmuutos, heikko happitilanne, räjähdysmäisesti kasvanut hyljekanta ja loiset vaikuttavat negatiivisesti turskakannan elpymiseen eteläisellä Itämerellä.

Itämeri on syvässä kriisissä – vaikka kalastus on keskeytetty. DTU Aquan (tanskalainen tutkimuslaitos, uutinen 2.6.2025) uuden tutkimuksen mukaan kaloilla on vaikeuksia löytää ruokaa, niitä vaivaavat hylkeiden loiset ja ne reagoivat huonosti jopa pieniin veden happipitoisuuden pudotuksiin.

Pohjoisella Itämerellä, erityisesti Ahvenanmerellä, tilanne on toinen, siellä saadaan isokokoisia, hyväkuntoisia turskayksilöitä. On tärkeää, että alueen turskakalastus voi jatkua tutkimuspyynnön muodossa. Silakan ja kilohailin troolikalastuksen jatkuvuuden turvaamiseksi on myös varattava turskalle pieni sivusaaliskiintiö (yhteensä 595 tonnia).

Suomen Ammattikalastajaliitto SAKL ry

Kim Jordas
toimitusjohtaja
kalastusneuvos

Loppusanat

Jäädessäni nyt pois liiton toimitusjohtajan toimestani, haluan sekä liiton puolesta että omasta puolestani kiittää maa- ja metsätalousvaliokuntaa, sen jäseniä, virkamiehiä ja muuta henkilökuntaa hyvästä ja rakentavasta yhteistyöstä vuodesta 1993 lähtien, yhdeksän vaalikauden aikana.

terveisin

Kim Jordas
eläkkeelle 1.9.2025 alkaen